

teljesen feltárhattunk még 10 objektumot. Három árok túlnyúlt a kijelölt ásatási területen, ezek félbe maradtak. Az objektumok szarmata kori gödrök, árkok, cölöplyukak és egy földbe mélyített ház.

A tavasszal megkutatott terület K-i oldalán, a tervezett áruháza területén, a Thegze Lajos u. – Márki Sándor u. kereszteződésében (6270/23 hrsz.) július–augusztusban próba-, majd megelőző feltárást végeztünk. Először kutatóárokokkal átvizsgáltuk a területet, melyekben előkerült 11 régészeti objektum. A régészeti lelőhelyet lehatároltuk: nagysága az érintett területen 3570 m², melyet összefüggő felületként feltártunk. A megelőző feltárást során 40 régészeti objektumot dokumentáltunk a szarmata és Árpád-kor időszakából.

A 2009–2010. évi feltárások során összesen 125 objektum került elő. Kiderült, hogy a terepbejárás és a korábbi ásatások (2003, 2007) alapján lehatárolt lelőhely K-i irányban még folytatódik. Az eddig regisztrált szarmata kori objektumokhoz most Árpád-kori árkok járultak.

Munkatársak: Érdi Benedek geodéta, Mali Antal restaurátor.

OTTOMÁNYI KATALIN

179. Gyékényes, Fehér-dűlő (KÖH 72527)

(Somogy megye) R, B, LT

A 2010. évi szondázó ásatás célja az őskori telep É-i és K-i szélének meghatározása volt. A május 10. és július 1. között végzett próbaásatás során kutatóárokkan lehatároltuk az őskori telepet É-ről és 3 rézkori (Balaton-Lásinja kultúra) telepobjektumot tártunk fel. A rézkori telep feltételelesen a vasút É-i részére is áthúzódik, de mivel ez a terület fedett, bejárást végezni itt nem tudtunk.

A Fehér-dűlő K-i részén 2900 m²-en, 100 őskori objektumot tártunk fel. Legnagyobb számban a Balaton-Lásinja kultúra sekély gödöralkjai kerültek elő. Kevés, de gazdag leletanyaggal rendelkező gödör az urnamezős kultúrát képviselte. Több cölöplyuk és kisebb gödör a kelták hagyatéka. A vaskori leletanyag döntő része kerámia (főleg tál- és fazéktöredékek), kevés vastárgy mellett. Az egyik mélyebb gödröt paticcsal töltötték fel, ebben az objektumban díszített bronzgombot is találtunk. A felszíni leletek alapján az őskori telepek K felé, ha kisebb mértékben is, folytatódnak. Ezt a területet a kavicsbánya tervezett bővítése már nem érinti.

Munkatársak: Cserép Tamás, Gál Zoltán és Nyári Zsolt.

MOLNÁR ISTVÁN – NÉMETH PÉTER GERGELY

180. Gyöngyös, Lovastanya (KÖH 39487)

(Heves megye) U, Szk, LT, Á

2010. július 12. és október 13. között a Gyöngyöst Ny-ról elkerülő 3. sz. főút nyomvonalán fekvő lelőhelyen 8144 m²-en folytattunk megelőző régészeti feltárást.

A geodéták által kitűzött feltárási terület nagy része egy ÉNy–DK irányú, a környezetből jól láthatóan kiemelkedő magasparton helyezkedett el. Déli irányból a Toka-patak, K-i irányból pedig a Gyöngyös-patak határolta a lelőhelyet. Terepbejárást nem tudtunk folytatni a környéken, de a Toka-patak partján kialakított ideiglenes táborhelyünkön találtunk vaskori és Árpád-kori kerámiatöredékeket. Ez alapján valószínűsíthető, hogy egészen a patak partjáig kiterjedt a lelőhely.

A feltárási terület É-i részén, ahol minimális számú objektum – a humuszba beleásva! – került elő, K–Ny-i irányban szondázó szelvényeket nyitottunk, melyek nem tartalmaztak régészeti jelenségeket. Egy esetben figyeltünk meg az egyik metszetsfalban egy a humuszba beleásott Árpád-kori objektumot. A feltárási terület sokkal mélyebben fekvő K-i részén a humusz is sokkal vékonyabb, kb. 50–60 cm volt. Ezen a területen kb. 5 méterenként szondázó szelvényeket nyitottunk a nyomvonalra merőlegesen, É–D-i irányba.

A feltárási terület K-i részében – egy Árpád-kori ház kivételével – az előkerült régészeti jelenségek a *középső neolitikus alföldi vonaldíszes kultúrához* (annak is késői periódusához) köthetők. Egy árok mellett kizárólag gödrök és egy sír kerültek elő ebből az időszakból. A gödrök leletanyaga változatos: közepes mennyiségű import kerámiával, miniatűr edényekkel, festett kerámiával, finoman és durván karcolt vonaldíszes edénytöredékekkel, nagy mennyiségű kőeszközzel (csiszolt kőbalták, kovák, obszidián, radióralit, hidrokvarcit stb.), viszont közepes mennyiségű és minőségű állatcsontmaradvánnyal valamint kevés paticcsal jellemezhető. A 27. sz. objektum alján (nagyon rossz megtartású!) embercsontokat és három egész edényt tudtunk dokumentálni és kiemelni. A középső neolitikumra datálható objektumok esetében megfigyeltük, hogy a gödröket egy 70–80 cm-es mélységben jelentkező, kb. 30–40 cm vastag durva, görgeteg kavicsos rétegbe is beleásták. A kavicsos réteg fölött egy homokos kevert talajt észleltünk, azt pedig egy széles sávban a humuszolt felületen szépen kirajzolódva egy fekete színű kötöttebb talaj fedte. Ez valószínűleg a középső neolitikus korszakot megelőzően a területen végbement hidrológiai folyamatokkal, talán egy patak működésével kapcsolható össze. (Dr. Horvát Zoltán geológus a helyszínen vizsgálatokat folytatott és mintákat vett a patakmederből és a szelvényfalakból.)

A *középső vaskori Vekerzug-kultúra* (szkíta kultúra Alföld-csoportja) időszakából 2 kisméretű, kb. 3×3 m alapterületű, félig földbe mélyített ház került elő. Cölöplyukakat nem találtunk az objektumokon belül és kívül sem. Mindkét házban kerültek elő kemencék. A 6. sz. objektum esetében egy töredékes fazekat találtunk in situ a kemence szája mellett. Ebben a házban gyakorlatilag más régészeti leletanyag nem került elő. Felhagyása előtt teljesen kipucolhatták. A 10. sz. objektumban közepes mennyiségű leletanyagot (kerámiatöredékek, patics, állatcsontok) találtunk. A folyamatosan feltörő talajvíz és esőzések miatt ezt az objektumot csak részben tudtuk